

رہ پیمان پژوهشی

۵

فنون مقالہ نویسی

چہ ہذا مقالہ بنویسیم؟

سید حسین اسحاقی

سرشناسه : اسحاقی، سیدحسین، ۱۳۴۱ -

عنوان و نام پدیدآور : فنون مقاله‌نویسی: چگونه مقاله بنویسیم؟/ سیدحسین اسحاقی.

مشخصات نشر : قم: حوزه علمیه قم، مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خاوران، مرکز نشر هاجر، ۱۳۹۴.

مشخصات ظاهری : ۳۵۲ص: ۱۴/۵×۲۱/۵س.م.

فروست : ره‌پویان پژوهش: ۵.

مسل: ۷۹۱.

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۳۷۸-۰۳۰-۹

وضعیت فهرست‌نویسی : فیا

موضوع : مقاله‌نویسی - راهنمای آموزشی

شناسه افزوده : حوزه علمیه قم، مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خاوران، مرکز نشر هاجر

رده بندی کنگره : ۱۳۹۴ ۹۵۵الف/۴۵۰۰ PN۴۵۰۰

شماره کتابشناسی ملی : ۴۰۷۳۶۵۵ رده بندی دیویی : ۸۰۸/۴

مرکز بین‌رشته‌ای علوم خاوران

مرکز نشر هاجر
واحد ۱۱۴، بلوار معلم، مجتمع ناشران، واحد ۱۱۴

م کتاب : فنون مقاله نویسی

(چگونه مقاله بنویسیم؟)

نویسنده : سیدحسین اسحاقی

ناشر: مرکز نشر هاجر (وابسته به مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خاوران)

تعداد صفحه و قطع: ۳۵۲ صفحه / رقعی

نوبت چاپ: اول - سیدحسین

شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه

قیمت: ۱۲۳/۰۰۰ ریال

چاپخانه: نگارش

شابک ۹۷۸-۶۰۰-۳۷۸-۰۳۰-۹

آدرس: قم، بلوار معلم، مجتمع ناشران، واحد ۱۱۴

دفتر مرکزی: ۳۷۸۴۲۵۴۳ فروشگاه: ۳۷۸۴۲۵۴۴

پیامک ۳۰۰۰۲۱۴۴۴۰

Hajar@whc.ir Hajar.whc.ir

فهرست مطالب

پیش نوشت ۱۳

فصل اول: پیش نیازهای نگارش مقاله ۱۹

۱. مفاهیم اساسی در نگارش یک مقاله علمی ۲۴

رعایت نکات ضروری در مقاله نویسی ۲۹

۱. موارد برای پیش ۲۹

۲. نکات ویرایش ۳۰

۳. رفع موانع تدوین مقاله پژوهشی ۳۱

مراحل نگارش مقاله تخصصی: توصیه های کاربردی پیرامون آن ۳۲

الف) مراحل نگارش مقاله تخصصی ۳۲

۱. مسئله یابی، طرح سؤال، تعیین فرایه، طرح تحقیق ۳۲

۲. انتخاب روش تحقیق ۳۳

۳. گردآوری مواد پژوهش و منابع تحقیق ۳۳

۴. تنظیم مطالب، تجزیه و تحلیل و نتیجه گیری ۳۴

توصیه های کاربردی در مقاله نویسی ۳۵

ناگفته هایی برای درست نویسی مقالات ۴۰

فصل دوم: آشنایی با قالب ها و انواع مقالات ۴۷

آشنایی مختصر با انواع مقالات ۵۰

۱. مقاله علمی پژوهشی ۵۰

الف) مقاله تحلیلی و توسعه ای با رویکرد پژوهشی ۵۲

ب) مقاله تجربی با رویکرد پژوهشی ۵۲

۲. مقاله علمی ترویجی ۵۵

۳. مقاله علمی مروری ۵۷

بدنه یک مقاله مروری ۶۱

نتیجه گیری ۶۱

۴. مقاله گردآوری ۶۲

۵. مقاله دایرةالمعارفی ۶۳

۶۴	۶. مقاله برای ارائه در همایش
۶۶	۷. مقالات ژورنال
۶۶	انواع مقالات ژورنال
۶۷	الف) مقالات اصیل
۶۷	ب) مقالات از نوع Letter
۶۸	ج) مقالات از نوع Short/ Rapid/ Brief Communication
۶۸	د) Book Chapter
۶۹	تفاوت مقالات ژورنال و کنفرانسی
۷۰	مقاله کنفرانسی
۷۸	۹. سایر مقالات
۷۸	الف) گزارش تحقیق
۷۸	ب) مقاله اجتماع
۷۹	ج) مقالات نقد و بررسی (مقالات انتقادی)
۷۹	د) مقالات یادداشت فنی
۸۰	ه) مقالات توصیفی
۸۰	و) مقالات گزارش مورد
۸۰	ز) گزارش کوتاه
۸۰	ح) نامه به سردبیر
۸۱	بخش فصل سوم: راه‌های اساسی برای تولید مقاله
۸۷	تبارشناسی علمی مسئله
۸۸	راهکارهای یافتن سوژه یا مسئله
۸۹	اقسام مسئله
۸۹	طرح مسئله
۹۰	بایسته‌هایی در مورد انتخاب مسئله پژوهشی
۹۱	راه‌های انتخاب مسئله تحقیق
۹۲	خطاهای احتمالی به هنگام انتخاب مسئله
۹۳	فرضیه‌های تحقیق
۹۳	بیان فرضیه
۹۴	انواع فرضیه در تحقیقات همبستگی و تجربی
۹۶	منابع فرضیه
۹۷	ویژگی‌های یک فرضیه خوب
۹۸	فرضیه‌سازی بر اساس مسئله پژوهشی

۱۱۱	فصل چهارم: هندسه و ساختار مقالات علمی پژوهشی
۱۱۴	۱. عنوان
۱۱۷	۲. نویسندگان و مشخصات علمی آنان
۱۱۷	۳. چکیده
۱۱۷	تعریف چکیده
۱۱۸	هدف و کارکرد چکیده نویسی
۱۲۴	مراحل و فرایند تهیه یک چکیده مناسب
۱۲۶	مرحله اول: آشنایی کامل با مدرک
۱۲۶	مرحله دوم: تفکیک مطالب اصلی و ضروری از غیر آنها
۱۲۷	مرحله سوم: اداداشت برداری
۱۲۸	مرحله چهارم: تهیه پیش نویس چکیده
۱۲۸	مرحله پنجم: کنکاش، برایش و اصلاح پیش نویس
۱۲۸	مرحله ششم: انتشار چکیده
۱۲۸	رعایت قواعد در تهیه چکیده نویسی
۱۳۱	تفاوت چکیده و خلاصه
۱۳۲	طبقه بندی چکیده ها
۱۳۳	مروری بر انواع چکیده ها
۱۳۳	۱. چکیده تمام نما
۱۳۳	۲. چکیده راهنما
۱۳۵	۳. چکیده تلفیقی «تمام نما - راهنما»
۱۳۵	۴. چکیده مؤلف
۱۳۶	۵. چکیده تلگرافی
۱۳۶	۶. چکیده عنوانی
۱۳۶	۷. چکیده معمولی
۱۳۷	۸. چکیده عام
۱۳۷	۹. چکیده سو گرفته
۱۳۷	۱۰. چکیده ماشینی
۱۳۸	۱۱. چکیده برهیکته
۱۳۸	۱۲. چکیده انتقادی
۱۳۸	۱۳. چکیده آماری
۱۳۸	۱۴. چکیده نکات برجسته (رئوس مطالب)
۱۳۹	۱۵. عنوان محتوی نما
۱۳۹	۱۶. چکیده گزاره ای

۱۳۹	۱۷. چکیده کد شده
۱۴۰	۴. کلیدواژه
۱۴۰	۵. مقدمه
۱۴۱	الف) بیان مسئله
۱۴۳	ب) تبیین هدف / اهداف پژوهش
۱۴۳	ج) پیشینه پژوهش
۱۴۴	د) پرسش / پرسش‌های پژوهش و گاهی هم فرضیه / فرضیه‌های پژوهش
۱۴۴	ه) تشریح روش‌شناسی مورد استفاده و تبیین رویکرد مقاله
۱۴۵	و) معنی پروژه و ساختار تحقیقاتی
۱۴۵	ز) تبیین محدوده و محدودیت‌های پژوهش
۱۴۶	ح) چگونگی روش‌های یک مقدمه خوب
۱۵۱	۶. بدنه اصل مقاله (مواد و روش‌ها)
۱۵۱	مبانی نظری تحقیق
۱۵۱	چگونگی اجرای تحقیق
۱۵۲	یافته‌های تحقیق (تجزیه و تحلیل اطلاعات و داده‌ها)
۱۵۳	۷. نتیجه‌گیری نهایی
۱۵۵	۸. تقدیر و تشکر
۱۵۶	۹. منابع و مأخذ
۱۵۸	نحوه نگارش مقاله‌ها در فهرست منابع
۱۵۹	نحوه نگارش منبع کتاب
۱۵۹	نحوه نگارش منبع کتاب ترجمه‌شده در فهرست منابع
۱۵۹	نحوه نگارش منبع پایان‌نامه در فهرست منابع
۱۵۹	نحوه نگارش منبع مقالات ارائه‌شده در کنفرانس‌ها یا کنگره
۱۶۰	نحوه نگارش منبع گرفته‌شده از شبکه اینترنت
۱۶۰	الف) نقل قول مستقیم
۱۶۰	ب) نقل قول غیرمستقیم
۱۶۰	۱۰. پیوست‌ها، ضامنه و سایر موارد (واژه‌نامه تخصصی، متن پرسشنامه، نمودار، آمار، اشکال و یا معرفی نویسندگان یا...)
۱۶۲	پیش‌گفتار
۱۶۳	فصل پنجم: آماده‌سازی، ارسال، ثبت و چاپ مقاله‌های بین‌المللی
۱۶۵	آشنایی با پایگاه‌های ثبت مقالات
۱۶۹	گام‌های اولیه برای نوشتن مقاله ISI
۱۷۴	چگونه یک مقاله ISI بنویسیم؟

۱۷۹.....	رویکرد جدی به اعتبار منابع معتبر
۱۸۱.....	چگونگی نگارش یک مقاله علمی برای چاپ در نشریات معتبر بین‌المللی (ISI)
۱۸۴.....	شیوه نگارش چکیده مقاله برای ارائه در نشریات بین‌المللی
۱۸۵.....	یک پیش‌نویس از چکیده بنویسید
۱۸۵.....	موضوع اصلی را گم نکنید
۱۸۶.....	متن پیش‌نویس را جهت ویرایش و نهایی شدن آماده کنید
۱۸۶.....	آشنایی با شاخصه‌های ارزیابی یک مقاله ISI
۱۹۰.....	رجاع به خود یا self citation چیست؟
۱۹۰.....	ضریب تأثیر یا درجه تأثیر یا Impact factor چیست؟
۱۹۱.....	به‌گونه بدانیم یک مجله دارای درجه ای‌اس‌ای است؟
۱۹۱.....	چگونگی ارزش مقاله علمی به مؤسسه ISI
۱۹۲.....	ملاحظات چندرنگ تدوین مقاله علمی
۱۹۳.....	چند نکته اساسی در نگارش مقالات به نشریات علمی
۱۹۴.....	دلایل عدم پذیرش چکیده یک مقاله در نشریات علمی
۱۹۵.....	فصل ششم: نمونه‌ای از مقاله علمی پژوهشی
۱۹۷.....	قاعده نفی سبیل و کاربرد آن در سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران
۱۹۷.....	چکیده
۱۹۸.....	بیان مسئله
۱۹۹.....	۱. مستندات قاعده نفی سبیل
۱۹۹.....	۱-۱. ادله لفظی
۱۹۹.....	الف) آیه نفی سبیل
۲۰۰.....	ب) روایات
۲۰۲.....	۱-۲. ادله ثبوتی
۲۰۲.....	الف) اجماع
۲۰۲.....	ب) عقل
۲۰۴.....	ج) تناسب حکم و موضوع
۲۰۵.....	د) تنقیح مناط
۲۰۵.....	ه) ضرورت دین
۲۰۶.....	و) تعظیم شعائر و حرمت اهانت بر شعائر
۲۰۶.....	۲. موارد کاربرد قاعده در سیاست خارجی ایران
۲۰۸.....	اول - کشورهای اسلامی
۲۰۸.....	دوم - دولت‌های محارب و نامشروع
۳۱۰.....	سوم - ارتباط با دولت‌های کفر

۲۱۵	نتیجه‌گیری و جمع‌بندی
۲۱۸	فهرست منابع
۲۲۳	فصل هفتم: معیارهای ارزشیابی مقالات
۲۲۸	معیارهای قابل توجه در تدوین مقالات
۲۲۹	بررسی ساختار ظاهری و فیزیکی مقاله
۲۲۹	تفاوت مقالات پژوهشی و مطالعاتی
۲۳۰	۱. مقالات پژوهشی و ساختار آن
۲۳۰	۱.۱. عنوان مقاله
۲۳۱	۱.۲. نام نویسنده / نویسندگان
۲۳۱	۳. چکیده
۲۳۱	۲. کلیدواژه
۲۳۱	۵. مقدمه
۲۳۲	۶. بررسی ادبیات موضوع / سابقه و پیشینه تحقیق
۲۳۲	۷. بدنه اصلی مقاله
۲۳۲	۸. جمع‌بندی و نتیجه‌گیری با طرح نتایج مهم و پیامدهای آنها
۲۳۳	۹. سپاسگزاری (در صورت نیاز)
۲۳۳	۱۰. منابع
۲۳۳	۱۱. پیوست‌ها (در صورت نیاز)
۲۳۳	۲. مقالات مطالعاتی و ساختار آن
۲۳۳	ساختار مقالات مطالعاتی
۲۳۴	آشنایی با ساختار ظاهری و فیزیکی مقالات مطالعاتی
۲۳۴	الف) عنوان و موضوع
۲۳۵	ب) هدف
۲۳۶	ج) ساختار یا فهرست اجمالی
۲۳۶	تفاوت‌های ساختار مقاله با فهرست مقاله
۲۳۶	د) چکیده مقاله
۲۳۸	ه) کلیدواژه (چکیده چکیده)
۲۳۹	و) بدنه مقاله
۲۳۹	الف) مقدمه (طرح مسئله)
۲۴۱	جذابیت با آغازین‌های مقاله
۲۴۴	ب) مواد و روش‌ها (تکنولوژی و روش‌های پیشنهادی)
۲۴۶	ج) نتیجه ضمن بحث
۲۴۶	د) پاورقی و پی‌نوشت مورد نیاز

۲۴۷	ز) نتیجه نهایی
۲۴۹	ح) فهرست منابع و مآخذ
۲۵۰	ط) پیوست‌ها و ضامم (در صورت نیاز)
۲۵۰	دستورالعمل نگارش مقالات علمی پژوهشی
۲۵۱	۱. نحوه چیدمان و نگارش علمی مقاله
۲۵۱	الف) نحوه حروف چینی
۲۵۲	ب) شیوه نگارش و ارجاع‌دهی
۲۵۴	بررسی محتوایی مقاله
۲۵۵	نکات قابل توجه در تدوین محتوای مقالات
۲۵۵	نکته ۱: نقل قول
۲۵۵	نکته ۲: رهییز ارائه مطالب غیراصولی
۲۵۹	اصول و مدارهای ارتقاء محتوا
۲۵۹	الف) فرایند «تغییر»
۲۵۹	ب) منطقی بودن
۲۵۹	ج) انسجام و نظام‌دار بودن
۲۶۰	د) تراکمی بودن
۲۶۰	ه) تناسب موضوع با نیازهای فعلی جامعه علمی
۲۶۰	و) خلاقیت و نوآوری
۲۶۰	ز) توضیح مطلب در حد ضرورت
۲۶۱	ح) متناسب بودن با نظریه‌ها
۲۶۱	ی) اجتناب از کلی‌گویی
۲۶۱	ک) روش‌شناسی تحقیق
۲۶۲	۳. بررسی ادبیات نگارشی مقاله و شیوه ارائه آن
۲۹۳	سازوکار ارزیابی و کاربرگ‌های سنجش مقالات
۲۹۷	آشنایی با شاخصه‌ها و سنجه‌ها در کاربرگ‌های ارزیابی مقالات
۳۰۵	معیارها و نحوه ارزیابی برای هریک از اجزای بیست‌گانه مقاله
۳۱۳	فصل هشتم: آسیب‌شناسی و بنویس مقالات پژوهشی
۳۱۶	آشنایی با آسیب‌های پژوهشی
۳۱۷	۱. پیش‌زمینه‌ها و پیش‌نیازها
۳۱۷	الف) نداشتن آگاهی‌های پیشین
۳۱۷	ب) نداشتن سؤال اصلی
۳۱۸	ج) عدم اشراف بر حوزه پژوهش

۳۱۸.....	(د) عدم نیازسنجی و شناخت کافی از مخاطبان.....
۳۱۸.....	(ه) نداشتن طرح نامه یا مهندسی پژوهشی.....
۳۱۹.....	(و) کنش‌پذیری و انفعال در نگره‌ها و باورها.....
۳۱۹.....	۲. انگیزه‌ها و اهداف.....
۳۱۹.....	(الف) خودنمایی و کسب شهرت.....
۳۲۰.....	(ب) نگاه ایزاری به پژوهش.....
۳۲۰.....	(ج) ابتذال و روزمرگی.....
۳۲۰.....	(د) سفارش‌محوری به‌جای رسالت‌محوری.....
۳۲۱.....	(ه) تبلیغات‌گرایی به‌جای تبلیغ‌گری.....
۳۲۱.....	(و) مناسبت‌گرایی.....
۳۲۱.....	۳. زبان و تنوع.....
۳۲۲.....	(الف) لفاظی و زیاده‌نویسی.....
۳۲۲.....	(ب) به‌کارگیری زبان قوم.....
۳۲۳.....	(ج) افراط در پارس‌گرایی و پرسی‌نویسی.....
۳۲۳.....	(د) استفاده افراطی از واژه‌های سنگین.....
۳۲۴.....	(ه) کلی‌گویی و آغاز از راه.....
۳۲۴.....	۴. اخلاقی نگارش و پژوهش.....
۳۲۵.....	(الف) سرقت‌های علمی.....
۳۲۵.....	(ب) خودستایی و ریاکاری.....
۳۲۶.....	(ج) افراط در نكوهش یا ستایش دیگران.....
۳۲۶.....	۵. محتوا.....
۳۲۶.....	(الف) نداشتن سخن تازه.....
۳۲۷.....	(ب) کلیشه‌گرایی و جمود اندیشی.....
۳۲۷.....	۶. ضعف پشتیبانی‌های تحقیق.....
۳۲۷.....	۷. آسیب‌های پس از تحقیق.....
۳۳۰.....	شناسایی عیب‌ها و راهکارهای برون‌رفت از آنها.....
۳۳۱.....	عدم نیازسنجی.....
۳۳۱.....	عدم تدوین نظام پژوهشی.....
۳۳۳.....	زمینه‌های دیگر آسیب‌پذیری.....
۳۳۷.....	راهکارهای دوری و گریز از آفت‌ها.....
۳۴۲.....	پسین‌نگاشت.....
۳۴۹.....	فهرست منابع.....

پیش‌نوشت

قبل از هر چیز، باید دانست که تحقیق در آنست که به معنی واری کردن، بر رسیدن، کشف حقیقت و به گونه حقیقت رسیدن است. در اصطلاح، تعریف‌های گوناگونی از «تحقیق» ارائه شده است و ما تنها به چند مورد از آن اشاره می‌کنیم:

الف) تحقیق، کوشش علمی و اندیشیدن همراه با طرح و نقاشی برای کشف حقیقتی مجهول است.

ب) تحقیق، فعالیتی منظم است که در نتیجه آن، پاسخی برای سؤال‌های مورد نظر و مطرح شده در موضوع تحقیق به دست می‌آید. مطابق این تعریف باید موضوعی را مطرح و طبق یک فعالیت منظم، پاسخی برای آن پیدا نمود.

ج) تحقیق، جست‌وجوی منظم و تلاشی بر مبنای علم، استدلال، شواهد و منابع است تا نظریه‌ای اثبات گردد یا نکته‌ای کشف شود.

باید دانست که پژوهش، فرایند پردازش اطلاعات است که مهم‌ترین

ویژگی‌اش زایایی، باروری و تولید علم در تاریخ آن می‌باشد. پژوهش، هویتی جمعی دارد. آنچه در کتاب‌ها و دیگر منابع یافت می‌شود، «داده» است. داده‌ها پس از سنجش و گزینش، به اطلاعات تبدیل می‌شوند و با پردازش اطلاعات و تجزیه و تحلیل آنها، مسیر علمی پیموده می‌شود.

پژوهش، فرایند تولید علم است - برخلاف بسط اطلاعات دیگران که توسعه است نه پژوهش - پژوهشگر مانند زنبور عسل است که چیزی جدید، تولید می‌کند نه مثل مورچه که تنها به جمع‌آوری اطلاعات، مشغول است.

مقاله در لغت، معنای گفتار، مبحث، سخن، قول و فصلی از کتاب یا رساله است. در فرهنگ معین یکی از معانی این کلمه، نوشته‌ای دانسته شده که درباره موضوعی بنویسند.

پیشینه مقاله‌نویسی در زبان فارسی قدمت چندانی ندارد و در کشور ما، از نیمه دوم قرن سیزدهم فراتر نمی‌رود. در واقع روزنامه و مقاله همزاد هستند. در کشورهای باختری نیز پیشینه مقاله‌نویسی به ابتدای قرن هفده میلادی که نخستین نشریات دوره‌ای کشورهای اروپایی انتشار یافت، برمی‌گردد.

شان مقاله، این است که در مقیاس تاریخ آن علم، تولید علم کند. مقاله علمی - پژوهشی، باید نوآوری داشته باشد. کشف سخنی نو در تاریخ یک علم که قبل از آن نبوده، کاری دشوار است. این نوآوری، فقط در نظر برداشتنی نیست بلکه می‌تواند زبان جدید، روش جدید، مسئله جدید، تعریف جدید و... در تاریخ یک علم باشد.

اولین گام در پژوهش، روبرو شدن با «مشکل» است. محقق باید با روشی مناسب، مشکل را به «مسئله» تبدیل کند. سپس «فرضیه» بدهد - فرضیه، پاسخ اولیه محقق به مسئله است. - آن را آزمایش کند و بدین ترتیب، به «نظریه‌ای» برسد که مسئله را حل نماید. البته روش آزمودن در علوم مختلف، متفاوت

است. به یاد داشته باشید که اگر مشکل به مسئله تبدیل نشود، فعالیتی موضوع محور انجام خواهد شد در حالی که پژوهش، یک فعالیت مسئله محور است. در تحقیقات مسئله محور، امکان مغالطه کمتر خواهد بود.

هرچند حاصل تحقیق در قالب‌هایی مانند کتاب، مقاله، پایان‌نامه و... تبلور می‌یابد اما رویکرد ما در این نوشتار، توجه‌ای ویژه به شیوه «مقاله‌نویسی» است. مقاله‌نویسی یکی از اساسی‌ترین روش‌های ارائه نتایج تحقیقات و پژوهش‌های علمی است. مقاله علمی را می‌توان گزارش مکتوبی دانست که حاوی نتایج اساسی یک تحقیق بوده و سازمان‌یافته و مطابق با موازین علمی باشد. امروزه در همه رشته‌ها و حوزه‌های دانش بشری، نتایج تحقیقات پژوهش‌های دانشمندان و محققان در قالب مقالات علمی - پژوهشی ارائه می‌شود. به همین دلیل، یکی از بهترین راه‌های سنجش میزان پیشرفت علمی کشورها، ارائه مقالات علمی دانشمندان این کشورها در مجلات و نشریات تخصصی پژوهشی است. این موضوع به خوبی نشان می‌دهد که اصلی‌ترین و مهم‌ترین شیوه ارائه نتایج یک مطالعه و تحقیق، تهیه مقاله پژوهشی است و محقق در صحنه تولید و انتشار علمی موفق است که بتواند نتایج پژوهش خود را در مجلات معتبر پژوهشی به چاپ برساند.

طلاب، دانشجویان و محققان حوزوی یا دانشگاهی مهم‌ترین مخاطبان مقالات علمی - پژوهشی هستند. البته در بسیاری از موارد خود طلاب یا دانشجویان در سطوح عالی علمی، فعالیت‌های تحقیقاتی خود را در قالب مقاله منتشر می‌سازند و بدین ترتیب در تولید و پیشرفت علم کمک می‌کنند. گاهی ممکن است یک دانشجو، به‌رغم آنکه یافته‌های جدید و قابل تأملی را در حوزه علمی و تحقیقاتی‌اش به دست آورده و دانش و تخصص کافی در حوزه کاری‌اش دارد، به دلیل عدم تسلط به اصول نگارش مقاله، از ارائه یافته‌هایش در مجامع علمی ناکام بماند.

طلاب فرهیخته و دانشجویان کارشناسی ارشد و دکتری، اصلی‌ترین تولیدکنندگان مقالات علمی - پژوهشی هستند. هر طلبه یا دانشجویی باید بتواند در زمان فارغ‌التحصیلی یا در زمان پایان یک دوره درسی، نتایج تحقیقات و مطالعاتش را به صورت یک مقاله پژوهشی منتشر کند. نویسندگان مقالات، افزون بر آنکه به حکم وظیفه علمی و اخلاقی خود، نسبت به جامعه، نیازها و خواسته‌های آن، مسئولیت دارند، و نوشتن هم باید به موارد زیر توجه داشته باشند:

الف) از موضوع مورد بحث، آگاهی کافی داشته باشند و با برتری و توانمندی به مسئله پردازند و آگاهانه دست به قلم شوند.

ب) نویسنده باید به آنچه می‌نویسد، اعتقاد کامل داشته باشد و مطلب‌ها را با صداقت و صمیمیت مورد بحث قرار دهد.

پ) نویسنده باید در هم حاشیه لغت کلام را نگه دارد و پا از دایره اصول و موازین اخلاقی بیرون نهد، بی‌گمانی‌ها و چاپلوسی کسی یا گروهی را گفتن، از اعتبار و ارزش نوشته خواهد کاست.

از آنجاکه نوشتن صحیح و مناسب یک مقاله، ضرورتی اساسی برای چاپ مقالات علمی می‌باشد، در این نوشتار سعی شده است که به بررسی روش‌های صحیح نگارش مقالات پژوهشی پرداخته شود. همچنین به منظور آلودگی، نمونه‌ای از مقاله علمی - پژوهشی با عنوان «قاعده نفی سبیل و کاربرد آن در سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران» - برگزیده رتبه یک جشنواره بانوی کرامت در سال ۱۳۹۳ - در ادامه مباحث آورده شده است. در پایانه این مقال، بنا بر روایت رضوی که «مَنْ لَمْ يَشْكُرِ الْمُنْعِمَ مِنَ الْمَخْلُوقِينَ لَمْ يَشْكُرِ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ»^۱؛ «هر که در قبال خوبی مردم تشکر نکند، از خداوند عز و جل هم تشکر نکرده

است» از زحمات راهبردی جناب آقای ادیب‌زاده در رهوارسازی و ایجاد تمهیدات لازم برای نگارش این آثار و همراهی علمی - پژوهشی سرکار خانم «فاطمه غفاریا»، و همچنین سرکار خانم ندا فرحناک حروفچین و صفحه‌آرای متعهد نوشتار را پاس بداریم و مرهون محبت‌های نشر وزین هاجر بویژه مدیر محترم راهبری جناب شایانفر و همکاران وزینشان باشیم که گام‌های ارزنده و محکم در راستای ترویج فرهنگ پژوهش با انتشار مجموعه «ره پویان پژوهش» برداشته‌اند امید می‌بریم که این نگاره آموزشی - پژوهشی و مجلدات بعدی ره پویان مورد استفاده طلاب، بهره‌گیران و نویسندگان بالقوه در عرصه مقاله‌نویسی و نویسندگی تکرار گردد و گامی مؤثر در راستای ارتقای سطح مقاله‌نویسی و تحقیق - از نظر سلسله‌ای و محتوایی - باشد و ان شاء الله براساس کریمه قرآنی روزی به کارمان آید که: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْصُرُوا مَالَكُمْ وَلَا بُنُوءَكُمْ إِنَّمَا مَنَئِي اللَّهُ يَقْلِبَ سَلِيمًا﴾^۱.